Kako »certifikat ZSDS« poslovniško povezati z odgovornostjo članov SD za izobraževanje in usposabljanje

Ker izobraževanje in usposabljanje za učinkovito opravljanje soupravljalskih funkcij zagotovo sodi med najpomembnejše dolžnosti in odgovornosti slehernega člana sveta delavcev, naj bi skladno s priporočili Združenja svetov delavcev Slovenije (ZSDS) vsi sveti delavcev s svojim poslovnikom posebej uredili to njihovo odgovornost tudi v povezavi s pridobitvijo »certifikata ZSDS«. Kako?

Smisel in pomen certifikata

Ustrezna strokovna usposobljenost je brez dvoma eden od osnovnih in bolj ali manj samoumevnih pogojev za učinkovito opravljanje funkcije člana sveta delavcev in je zato tudi v Etičnem kodeksu članov svetov delavcev posebej opredeljena ne samo kot pravica, ampak tudi kot **dolžnost slehernega člana**. Pri tem je nujno na ustrezen način zagotoviti, da bo prav vsak član obvezno pridobil vsaj nekatera najbolj elementarna potrebna znanja z naslednjih področij:

- sistem korporacijskega upravljanja in vloga predstavnikov delavcev v organih družb (uprava, NS in UO)
- osnove sistema delavskega soupravljanja in vsebina dela sveta delavcev
- ekonomika in finančno poslovanje gospodarskih družb
- kadri, organizacija, pravna varnost zaposlenih in komuniciranje.

Prav to pa je tudi namen in smisel **„sistema certificiranja temeljnih znanj za člane svetov delavcev”**, ki se že od leta 2008 izvaja v okviru Združenja svetov delavcev Slovenije (ZSDS). Certifikat se namreč podeljuje na podlagi opravljenega t.i. temeljnega tečaja za člane svetov delavcev, ki obsega 27 izobraževalnih ur (tri izobraževalne dneve) in zajema zaokrožen program tem z zgoraj navedenih področij. Po svojem bistvu pa je certifikat ZSDS potrdilo, da je posameznik absolviral omenjeni program in s tem pridobil osnovno strokovno usposobljenost za opravljanje funkcije člana sveta delavcev.

Certifikat kot pogoj za članstvo v SD

Dolgoročni cilj prizadevanj za dvig kakovosti delovanja svetov delavcev in sistema sodelovanja delavcev pri upravljanju nasploh je zato vsekakor ta, da bi **omenjeni certifikat sčasoma postal neke vrste splošen pogoj za opravljanje funkcije člana sveta delavcev.** Podlaga za to pa naj bi bila predvsem ustrezna poslovniška ureditev uresničevanja odgovornosti za izpolnjevanje dolžnosti članov svetov delavcev glede izobraževanja in usposabljanja, najmanj pa za pridobitev zgoraj navedenih neobhodnih temeljnih znanj, ki so predmet certifikata.

Ureditev v Etičnem kodeksu in poslovnikih

V ta namen je ZSDS na posebnem strokovnem posvetu o uresničevanju soupravljalske odgovornosti leta 2007 oblikovalo **predlog ustreznih sprememb in dopolnitev poslovnikov svetov delavcev**, ki konkretno obravnavano odgovornost članov svetov delavcev, posebej še tisto, ki se nanaša na pridobitev certifikata ZSDS, tudi ustrezno pravno zaokrožajo, in sicer na naslednji način:

1. etični kodeks članov svetov delavcev naj bi bil s posebno določbo opredeljen kot priloga in sestavni del poslovnika sveta delavcev, s čimer tudi dolžnost izobraževanja in usposabljanja, določena v 7. členu kodeksa, postane ne samo moralna, ampak tudi pravna zaveza vsakega člana, ki jo je mogoče tudi ustrezno sankcionirati;
2. vsak kandidat za člana sveta delavcev naj bi že hkrati z izjavo o strinjanju s kandidaturo podal tudi posebno izjavo in zavezo, da bo skladno z omenjeno dolžnostjo najkasneje v roku enega leta po izvolitvi pridobil certifikat združenja svetov delavcev o opravljenem temeljnem izobraževanju za člane sveta delavcev;
3. če kot član sveta delavcev kasneje te zaveze ne izpolni, ima svet delavcev pravico uporabiti eno izmed sankcij (vključno s pobudo za morebiten odpoklic), ki so predvidene za kršitev etičnega kodeksa v posebnem poglavju poslovnika o uresničevanju odgovornosti članov.

V nadaljevanju povzemamo vse zgoraj navedene konkretne določbe etičnega kodeksa in vzorca poslovnika sveta delavcev, ki jih je treba obravnavati v medsebojni povezavi..

ETIČNI KODEKS

Dolžnost izobraževanja in usposabljanja

7. člen

Dolžnost in odgovornost, ne samo pravica, vsakega člana sveta delavcev je, da se izobražuje in usposablja za učinkovito opravljanje soupravljalskih funkcij, in sicer najmanj v zakonsko določenem obsegu v organiziranih oblikah specializiranega izobraževanja in usposabljanja, po potrebi pa tudi z dodatnim samoizobraževanjem.

Član sveta delavcev je osebno odgovoren za morebitne negativne posledice svoje pomanjkljive usposobljenosti za opravljanje funkcije.

VZOREC USTREZNIH POSLOVNIŠKIH DOLOČIL

I. Določbe v poglavju o volitvah in oblikovanju sveta

… člen

Priloga in sestavni del tega poslovnika je tudi Etični kodeks članov svetov delavcev, sprejet na skupščini Združenja svetov delavcev Slovenije dne 18. 10. 2010.

Volilna komisija je dolžna vsakemu kandidatu za člana sveta delavcev takoj po uradni vložitvi kandidature posredovati besedilo etičnega kodeksa z obrazložitvijo in ga pozvati, da poleg že podpisane izjave o strinjanju s kandidaturo še pred dokončnim oblikovanjem kandidatne liste za volitve podpiše tudi izjavo z naslednjim besedilom: »Podpisani ……. – kandidat za člana sveta delavcev izjavljam, da sem seznanjen z etičnim kodeksom članov svetov delavcev

in ga bom v primeru izvolitve dosledno spoštoval pri svojem delu.«. Izjava kandidatov, ki še niso pridobili certifikata združenja svetov delavcev o opravljenem temeljnem izobraževanju za člane sveta delavcev, pa se dopolni še z besedilom, ki se glasi: »Prav tako se zavezujem najkasneje v enem letu po morebitni izvolitvi pridobiti certifikat združenja svetov delavcev o opravljenem temeljnem izobraževanju za člane sveta delavcev.«

Volilna komisija ima pravico pred volitvami na ustrezen način seznaniti volivce z imeni

II. Določbe v poglavju o uresničevanju odgovornosti članov

... člen

Svet delavcev je dolžan izvajati ukrepe za dosledno spoštovanje določil etičnega kodeksa v praksi. V ta namen je dolžan tekoče reagirati na morebitne primere kršitev določil etičnega kodeksa s strani posameznih članov sveta, najmanj enkrat letno pa na podlagi kritičnega poročila predsednika ali na drugi ustrezni strokovni podlagi (rezultati samoocenjevanja in medsebojnega ocenjevanja članov po vnaprej dogovorjeni metodologiji, predhodna anketa med zaposlenimi in podobno) na svoji seji celovito analizirati tudi delovanje vseh svojih članov z vidika določil etičnega kodeksa in sprejeti program ukrepov za odpravo ugotovljenih odklonov.

... člen

Zoper posameznega člana sveta delavcev, ki je kršil določila etičnega kodeksa, je mogoče v odvisnosti od vrste in teže ugotovljene kršitve uporabiti enega izmed naslednjih ukrepov:
- opomin predsednika sveta delavcev
- interni opomin sveta delavcev
- javni opomin sveta delavcev
- odvzem pravice do nagrade in drugih ugodnosti iz naslova funkcije
- pobuda za začetek postopka za odpoklic.

Predsednik sveta izreče opomin iz prve alinee prejšnjega odstavka tega člena enemu ali več članom sveta delavcev po svoji presoji, vendar ga mora na seji sveta delavcev vsaj ustno obrazložiti.

Vse ostale ukrepe iz prvega odstavka tega člena sprejema svet delavcev s svojim sklepom na podlagi razprave, v kateri mora biti omogočeno sodelovanje tudi prizadetim članom. Ukrep odvzem pravice do nagrade in drugih ugodnosti iz naslova funkcije se lahko izreže hkrati s pobudo za začetek postopka za odpoklic ali z javnim opominom sveta delavcev.

Izrek ukrepa zoper člana ni mogoč, če je le-ta opravičeno odsoten s seje sveta.

... člen

Sprejeti ukrepi iz prejšnjega člena se protokolirajo v zapisniku seje sveta.

Član sveta, ki mu je bil izrečen katerikoli ukrep iz prejšnjega člena, ima pravico vložiti ugovor zoper ukrep v 8 dneh od objave zapisnika seje, na kateri je bil sprejet. O ugovoru odloča svet delavcev na prvi naslednji seji, njegov sklep pa je dokončen in izvršljiv.